

L'ESTRASSETA

Sempre mauvolent, sempre de marrida fe !

MIGRACIONS: LA NÒVA ESTRATÈGIA DE MUSELIER

EDITÒ

Sabem totei desempuei lei braveis ipotèsis d'Einstein confirmadas puei per la sciéncia que lo temps es relatiu. S'atròba que tenètz aquí sota leis uelhs una nòva pròva esbleugissanta de la veracitat dei teorias einsteinianas. D'efiech, degun pòu pas demostrar qu'aquesto numèro de l'Estrass/ceta es pas estat publicat au mes de mars, en seguida dei doei promierei edicions de janvier e fevrier. Se per cas lo descubriatz a l'entorn dau mes de julh, es que probable se serà produsit un trebolament de l'espaci-temps que ne'n siam pecaire pas gaire responsables. E a prepaus d'espaci, avèm descuberts nautres provençaus qu'aquí tanben lei leis de la relativitat d'Einstein s'aplicavan tot plen ben, despuei que Muselier decidiguèt d'empegar lo nom de SUD a la region PACA per de question de «rayonnement à l'international». Segur que lei 197 estats reconoissuts a l'ONU seràn estabosits de descobrir que l'a fin finala un solet país aguent un SUD (qu'es, en de mai, cardinalament pas tant au sud qu'aquò).

L'OCCITANISME E LEI CATARS

SIMBÒL E OPORTUNITAT POLITICA

A la prima se comemorèt lo 774en anniversari de la batalha de Montsegur. Enfin, de batalha, n'i aguèt pas vertadierament. Dos mila chivaliers dau Reiaume de França fàcia a dos cents bons crestians que sa religion li empachava de prendre leis armas, pas besonh d'èstre madama Irmà per devinar la fin de l'istòria... Una cremada giganta qu'estubassèt la mitat dei Pirenèus ! Non, l'Istòria es pas coma un filme de Hollywood, son pas totjorn lei braves que ganhan. Èran ben braves lei Catars que s'opausavan a la Glèisa oficiala, a sa ierarquia e a son opulenta riquesa. Aquò empacha pas qu'aquelei proto-vegano-marxistas èran tanben un pauc sectaris, que sa doctrina per natura aborriá la matèria e lo còrs uman, aquela « preson de carn » qu'empedís nòstre esperit sant de rejónher lo paradís dei armas. Quin coratge de la part deis occitans de l'epòca, per suportar aquelei pissafregs !

Profiecham que lei franchimands pòdon pas legir aquestei linhas, donc parlam franc : l'imatge d'una Occitània ultra-tolerenta fàcia a una França barbara es un pauc caricaturau e exagerat. En tot lo cas, s'amerita d'èstre discutit. La societat occitana, a l'epòca, es diferenta de la societat dau Nòrd, a sa pròpria lenga, sa pròpria cultura e sei pròprias costumaz. Mai fau pas èstre candide nimai, lo sosten ò a tot lo mens l'indulgéncia fàcia au catarisme se fa mai per tactica politica que per adesion religiosa ò consideracion umanista. Aquela legitimizacion relativa de la dissidéncia catolica es mai que mai un mejan per lei poders occitans de far pression sus la Gleisa ambé la quala mancan pas lei conflictes.

Renegam pas aici l'importància de la crosada deis albigés dins l'istòria de Lengadòc. La lucha còntra lo catarisme a permés a l'encòp au papa d'afortir son poder e au rei de França de conquistar de territòris nòus. Sabèm que lo catarisme èra mai una excusa que la causa principala d'aquela guèrra, que lei erètges representavan pas mai de 5% de la populacion. Se reivindicar dau catarisme vueil es, d'un biais, jogar lo juec de l'istòria oficiala francesa. Tanben fau pas oblidar que lei francés fuguèron, de còp que l'a, ajudats per de bailes e d'armadas occitanas ! L'istòria, lei guèrras, es jamai nègre ò blanc, coma lei crosadas en Orient se pòdon pas resumir a un conflicte entre crestians e musulmans. Li aguèt, verai, d'alianças pan-occitanas de circumstància, coma per lo sèti de Beucaire de 1216, mai una partida de Provença èra tanben opausada a Raimond VI. Aquela identificacion ai Catars, qu'es pregonda au sud de Lengadòc, es completament absentia en Gasconha coma en Provença e dins lei país occitans dau Nòrd.

D'aquela mena d'utilizacion istoricò-politica dau periòde catar, ne siam arribats au paroxisme dau ridicule en 2016, quand s'orquestrèt lo perdon de la Glèisa oficiala locala per aguer engimbrat una brasierassa ambé lei darriers Catars de Montsegur. Se saup qu'aquela pomposa ceremònia se faguèt a l'iniciativa de quauquei bailes occitanistas lengadocians, lei memei que convencèron Carole Delga que 75% de l'Univèrs èra favorable a la denominacion « Région Occitanie ». Nòstre marrit esperit (nos conoissètz, ara!) se pòu pas empachar de pensar que l'organizacion d'aquel eveniment es una astuciosa manòbra politica per apielar la legitimitat de l'Occitanie officielle sus de simbòls fòrts.

Es vertadièrament lo ròtle de l'occitanisme d'organizar lo perdon de la Glèisa catolica còtra d'accions que se debanèron fa quasi uech sègles ? Aquò nos sembla puslèu èstre una istòria entre cresents, entre crestians, bensai entre istorians, e basta. Se pòu comprene que, per de rasons economicas, toristicas, Lengadòc chausís de metre au lume lei Catars e çò que demòra de son patrimònia, mai fau pas far crèire que lo catarisme representa l'essenciau de l'istòria occitana de l'Edat-Mejan.

Aquò dich, nos fau èstre perfiechament clars dins aquel afar: s'agís pas de cridar ambé lei lops revisionistas que, en Provença e alhors, denègan l'existéncia dau fach catar per escupir un pauc mai sus tot çò que pertòca d'un biais ò d'un autre l'occitanisme. Pas question nimai de minimizar lo ròtle de França e de la Glèisa dins lei chaples e atrocitats comés còtra leis « erètges » e còtra totei lei gents que pensavan diferentament. Justament, adurrem pas d'aiga au molin d'aquelei faddòlis. Fasèm mèfi de pas respòndre a una mistificacion istorica per una altra e de participar, au nòstre biais, a d'instrumentalizaciones politicas que jamai ne profiecham dei consequéncias. Lo fach qu'au sègle XXI, lo catarisme pòsque èstre considerat coma un denominator comun de l'occitaneïtat es tanben un bèu senhau de feblesa dau movement, cresètz pas ?

PROVENÇALISME

L'ESTRATEGIA DE L'ESTUPIDITAT

Se fan pas fòrça cauvas per la lenga en Provença, adonc quand d'estructuras publicas donan de lum a l'existéncia dau provençau, s'amerita de ne'n parlar ! Lo pargue naturau regionau de la Santa Bauma, que s'expandís dins 28 comunas de Var e Bocas dau Ròse, festejèt son inauguracion lo 3 de junh passat. Lei gents presents posquèron descobrir la preséncia de la lenga occitana dins la sinhaletica dau pargue, aquò dins lei doàs grafiás conegudas en cò nòstre, classica e mistralenca.

Segur qu'es pas arribat per còp d'azard. Es lo fruch d'un trabalh de mai de cinc ans, de cotria entre occitanistas e mistralencs, donc. Deuriá acotentar chascun... mai non !! Un novèu movement nacionalista provençau bailejat per un ancian administrator dau Collectiu Provença, s'indignèt publicament auprès dau president Muselier perque considèra que l'emplec dei doàs grafiás es « fòrça repulsiu » per lo public dau pargue. Que per elei (ò eu, siam pas segur que siegon mai d'un dins aqueu gropeton) se pòu pas imaginar per exemple d'escriure lo francés de dos biais diferents. Bensai. Levat que França es pas soleta dins lo monde e que se podèm pas empachar de pensar ai nòstres amics japonés que, paures d'elei, devon subreviure ambe quatre grafiás diferentas ! Es un pòple perdut, desorientat, desracinat, aquò se vei !

Aquelei falords que militan per « un usatge de la nòrma mistralenca d'un biais exclusiu », que sabon totjorn pas destriar lenga e grafiá, son cafits de contradiccions. Escupisson de lònca sus lo trabalh deis autrei quand es mai ò mens pròche de la movença occitana, mai a l'estrane sostenon lei Catalans dins sa lucha per far respectar sei drechs fundamentaus. Una postura oportunista que leis empacha de reproduire son sistèma de pensada e de condemnar l'afrosa dominacion de Catalonha còtra lei nacions valenciana e baleara ! De fach, son lei blaveristas de Provença !

En cò nòstre, es sempre la mèma interrogacion : es que fau contunhar de parlar d'aquelei fatigats de la cervèla e riscar de li far un tròp-plen de reclama ? D'efiech an quasi ges d'influéncia dins la societat provençala (un pauc coma leis occitanistas, qué !) mai son sempre lei mèstres per se segar sus leis elegits, una estrategia que fins ara fa fruch. Pasmens que seguiguesson la dralha d'aquela mena de comunicats sectaris, perdrián lo pauc de credibilitat qu'an poscut ganhar auprès deis institucions regionalas. De França, de Provença ò d'alhors, lei reaccionaris son de mòda, mai la mòda passa...

NOS FAN SUDAR LEI BASSAQUETAS

Aquela empega durament ! N'aviam ja parlat l'a quauquei temps, mai la granda operacion de comunicacion engimbrada a París (!!!) a l'entorn d'aquela denominacion nos oblija a ne'n tornar parlar. Eriam a pena sortit de la polemica interna a l'occitanisme sus l'oportunitat vò non de veire la region MPLR s'octrejar lo nom d'Occitània a son profiech exclusiu, ambé la risca de veire ansinta aquela denominacion reducha a sa nòva realitat administrativa, que nòstrei cataus de PACA prenguèron l'iniciativa d'empegar lo nom de Sud a l'unenca region cent dau cent occitana de França.

Ges d'oficiu dins aquesta iniciativa, qu'un cambiament de nom de region deu premier passar per una votacion au Conseu Regionau puei per una validacion au Conseu d'Estat, en aut de la piramida administrativa de l'estat francés. Just una marca «comerciala», segon lei mòts pròpis dau president Renaud «Musèu» Muselier per posquer abandonar l'òrra apelacion de PACA que segon aqueu grand intellectuau aviá ges de significacion. Aurem aquí una pensada per lei nombrosei vòtz que s'enaussèron pendent d'annadas per denonciar l'apelacion PACA, particularament nòstrei camaradas amistós de «Me dison Prouvènço».... Segur que s'imaginavan pas que son lobbying porgiriá fin finala una tala frucha ! (que demandèron a sei sòcis de pas signar la peticion que denóncia aquela manipulacion toponimica per la rason qu'es portada per un occitanista... Lol).

Tot lo monde saup ben qu'una denominacion basada sus un ponch cardinau a absolutament ges de significacion. Tot lo monde va saup, franc dau gabinet dau President de la Region (prenètz una bòna alenada) Sud - Provence-Alpes-Côte d'Azur. E l'excusa de Musèu que nos ven farabordar que permetrà de far conéisser mièlhs la region a l'internacionau es au mièlhs marrida, au piétger completament nèscia (segonda opcion per nautres), bòrd que cada país dins lo monde a ben un Sud, emai lo Groënland. En aquesta temporada qu'en Euròpa assajan de far de la Mar mediterranèa una paret, aquesta causida simbolica es significativa. Siam vengut doncas a-de-bòn lei vassaus de París, virant l'esquina a la mar que nos porgiguèt nòstrei premieras vilas, lo vin, la civilizacion, l'amor cortés, lo carnavàs, l'òli d'oliva e tutti quanti.

Lo 27 de setembre a l'iniciativa d'Arvei Guerrera, si tendrà un recampament davans lo palais dau Faròt de Marselha, a l'escasença de la jornada dei Regions de França. Seria-ti pas l'escasença de veire aqueu jorn recampadas lei vivei fòrças de l'occitanisme e mai dau provençalisme per denonciar aquesta absurditat ? Esperam coma que vague que nòstrei camaradas d'en delai de Ròse vendràn porgir la man aqueu jorn d'aquí, puei que nos afortiguèron l'a gaire de temps que fasiam totjorn partida dau mesme ensembles culturau e lingüistic. Aquesta ataca còtra la cultura provençala es donca una ataca còtra Occitània tota.

Son mai de 15.000 personas qu'an signat la peticion en linha fargada per Arvei Guerrera per renommar la region nòstre en « Provence ». Bòn, raportat a la totalitat deis estatjants de « PACA », fa pas que 0,3% de la populacion, mai se comptam pas lei vielhs que se sabon pas servir d'un ordinator, lei niçarts que se crèson sempre especiaus e lei gavòts qu'an ges de conexion internèt dins sa montanha, n'arribam a un escòre pron onorable ! Encara un esfòrç per enfin far concurréncia a l'Occitanie oficiala !

E COMA AQUÒ NAISSÈT LO DRIBLE

N'avètz pron dau fotbòl ? Vos a gonflada aquela copa dau Monde que ne finissiá pas ? Eh ben puei que siam d'emmerdaires professionaus, anam contunhar de parlar de balon. E mai precisament dau dribble e de son istòria.

Dribble, en anglés, vòu dire literalament tombar gota per gota e per extension passar lo balon en lo contrarotlar ambé lo pè. Aquò's pas nòu, coneissem de vielhas referéncias au dribble dins leis espòrts de l'Edat-Mejana. Lo poèta anglés dau sègle XIV, Geoffrey Chaucer, faguèt la descripcion d'una accion de juec de son epòca ambe lei mòts següents: "rodelat sota lo pè coma una bala".

Chris «Magic» Waddle

Fau esperar la mitat dau sègle XX per veire la la creacion dau vertadièr dribble en fotbòl, aqueu qu'es fach per desequilibrar e eliminar l'adversari. Lo dribble modèrne fuguèt creat au Brasil, dins una societat encara fòrça marcada per la segregacion (l'esclavagisme, vos ditz quauqua-ren ?). Lo fotbòl èra un jòc per òmes blancs e rics. Per èstre mai o mens acceptats, lei fotbalaires nègres se devián blanquir la cara ambe de podra de ris. Tanben s'alisavan lo pèu, un pauc coma Mickael Jackson, mai aquò a ren de veire ambe lo balon. Es pas una galejada: sus lo terren, lei nègres èran fisicament en dangier, jamai protegits per leis arbitres (qu'èran de blancs, lei òmes en nègre... Seguissètz ?). Alara per pas se pèdre la gamba amb un tacle assassin, lei nègres brasilians inventèran lo dribble, un bòn mejan d'esquivar lo còp de pè d'un adversari malintencionat. Se pòu donc considerar que lo dribble en fotbòl èra a l'origina una tecnica de subrevida per lei descendents d'esclaus.

Ambe la democratizacion dau fotbòl puei de la television, lo dribble venguèt puslèu un biais d'amuser leis espectadors. Lo primier que popularizèt lo dribble fuguèt Garrincha. Aquel amerindian èra gòl amb una gamba mai granda que l'autra de sièis centimètes. Es gràcia a aquela mau-formacion que l'internacionau brasilián fasiá virar la bala en sosprenent sovent son adversari. D'autrei, dempuei, an practicat lo dribble ambe talent. Pelé e Maradona an participat fòrça

Garrincha, ambe lei colors de Botafogo

a l'evolucion dau dribble dins lo fotbòl. Lo britanico-marselhés Chris Waddle, amb una finta, podiá far tombar un jogaire sensa lo tocar. Ronaldinho popularizèt lo flip-flap inventat per l'argerian Salah Assad, que la tòca es de cambiar la direccion de la bala en l'èr. Zidane fasiá de la rotleta son dribble preferit, tant que leis anglofònes l'an batejat lo *Marseille turn* e lei japonés la *Maruseyu rureto*, sagralizant ansinta dins lo lexic futbolistic la gloriosa ciutat Focèa.

L'Ostau-Dieu, quilhat dempuei lo sègle XVIII dins lo quartier de la Lòtja a Marselha, èra a l'origina un espitau qu'aculhiguèt lei romius, lei malauts e leis orfanèus. Lei promotors de MP 2013 ne'n faguèron en 2013 una ostalariá 5 estelas. De 200 a 1000 euros la nuech, vos fau aguer la biaça ben plena ! E pasmens, lo pichòt personau es pas tractat coma un prince... Lei fremas d'ostau de l'Intercontinental (qu'es ara lo nom oficiau dau bastiment) fasián la grèva au mes de junh, que trabalhan dins de condicions òrras, se fan jamai pagar lei òras suplementàrias e encadenan lei CDD, çò qu'es perfiechament illegau. Fa dos ans, lei faliá dejà romegar per èstre pagada a l'ora e non pas au prètzfach. Adonc prepausam de lançar un crowdfunding per permetre l'Ostau-Dieu e a sei prestataris de seguir una formacion au còde dau trabalh. Sabon pas, pecaires !

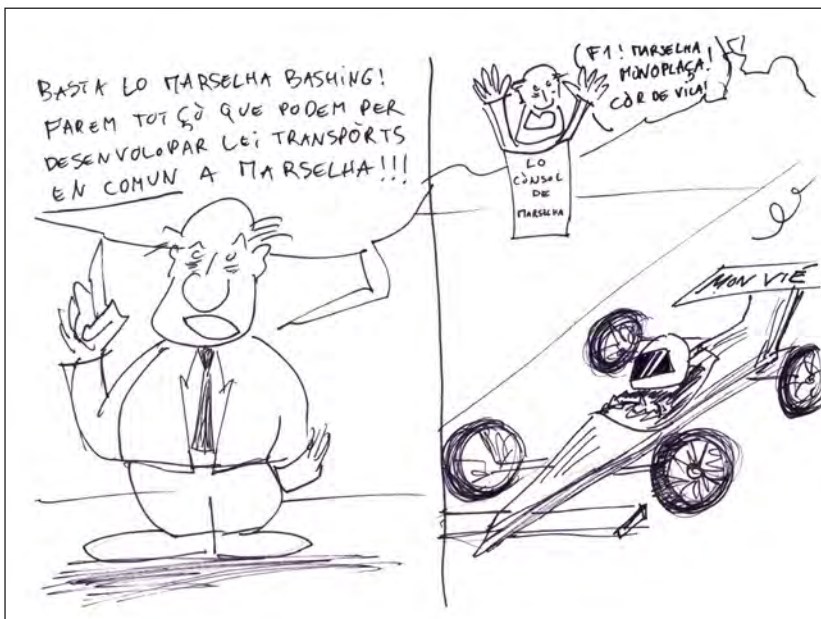
Totei leis elegits marsehès sarián-ti pas intègres ? Apenèm que dins l'arredoniment dau 13en-14en, bailejat per l'extrèma-drecha, an profiechat dei dardenas mesas a sa disposicion... un pauc mai que çò previst. De facturas regladas de l'autre caire d'Exagòne, ò ben curiosament dos plens d'essència fachs en quauquei minutas ! Siguem complasents, lei paureis elegits marsehès son turtats per la decision de la Lòtja de plus li atribuir de menaires 24o/24. Se fau pas faire de marrit sang, emai sensa menaires a son servici, nòstreis ediles podràn profiechar de la remirable ret de tranpòrts en comun qu'an bastit tot lo lòng d'aquesteis annadas passadas.

L'Educacion Nacionala e lei lengas minorizadas, una istòria complexa ! Per leis espròvas de fin d'annada escolara, d'escolans an decidit de dire mèrda a l'article 2 e an redigit sei còpias en patoés locau, ambe la risca d'aguer un zèro e de mancar lo diplòma (ne'n fau de coratge!). Son quasi 200 collegians bascos qu'an utilizat l'euskara per l'espròva de sciéncia. Mèma limonada dau caire de Bretanha, monte 15 liceans de Diwan an redigit l'espròva de matematicas en breton, en conoisent perfiechament l'ostilitat dau rectorat, qu'a defendut ai corregaires d'evaluar lo trabalh d'aquelei joines. Un recors fuguèt pausat après dau Defensor dei drechs per lei bretons ; lei bascos manifèstaràn a Bordèu davant lo rectorat. Aurosament en Provença, se pausa pas aqueu problèma, qu'avèm ges de collègi Calandreta e encara mens de licèu ! Astrucs que siam !

UMOR

GAUDINADAS

ALIDÉ SANS: la NASA estúdia lo fenomèn

An participat a aqueste numèro : CASA - SOKO

Lo jornau cèrca de benevòlas (pagam pas, siam occitanistas !)
Trantalhatz pas, mandatz un messatge a :

estrasseta@gmail.com

